

генералъ или щабъ-офицеръ и двама съдии отъ Върховния касационенъ съдъ, назначени по съгласие на м. на войната и м. на правосъдието за срокъ отъ една година. Другото отдѣление състои отъ единъ председателъ и двама членове въ щабъ Офицерския чинъ съ юридическо образование. Тази реформа се явява като последица на последните измѣнения на чл. 72 отъ Конституцията отъ V. Велико Народно Събрание въ 1911 г. и поради това, че на В. Съдилища бѣха предадени по подсѫдност дѣла срещу гражданинѣ, вънъ отъ военното положение, по специални закони, като ония по реквизицията, по С. Г. О. П. по закона за Съдене и Наказване Виновниците за Народната Катастрофа и пр.; такивато дѣла да се гледатъ отъ смѣсеното отдѣление отъ В. К. С., Въ закона, обаче, нѣма никакво ограничение въ това отношение, и затова, смѣсеното отдѣление е могло да разглежда и дѣла противъ военнослужащите и то отъ чисто военненъ характеръ, по нарушението дължноститѣ на военната служба и дисциплина.

Споредъ последния законъ на Г. В. Прокуроръ правата не само не се ограничиха въ смисъль той да не бѫде и начальникъ на В. С. Часть; напротивъ, тѣ се разшириха съ това, че той добиваше правото да възбужда сѫдебно преследване противъ Военно-служащите, като се ползва съ правата на полковитѣ командири и по-горнитѣ начальници т. е. имаше правата на начальникъ на отдѣлъ при М. на Войната.

Съ сѫдия този законъ бѣ прокарано, че на участвующите лица въ дѣлото се съобщава съ призовка или по другъ начинъ; допълнителни протести и жалби могатъ да се подаватъ най-късно единъ денъ преди първото заседание до разглеждане на дѣлото; следъ доклада на сѫщото, той дава своето устно заключение; решението се постановява по въпросенъ листъ следъ изслушване стражитѣ.

Не би било излишно да се спомене само съ нѣколко думи защо се създаде закона отъ 1. X. 1920 год., а също така, кои причини наложиха по-нататъшните реформи въ Военното Правосъдие. Още презъ XIV-то Об. Народно Събрание се е подигналъ въпроса за коренното реформиране на военното правосъдие и за измѣнение подсѫд-

ностъта на Военните Съдилища. Въ V. Нар. Съб. се внася предложение въ смисъль, че на В. С. трѣбва да останатъ подсѫдни само ония криминални дѣла („по работи криминални отъ военненъ характеръ“) извѣршени отъ военнослужащи на действителна служба, които се отнасятъ до военната служба и дисциплина. Това предложение е било обсѫдено бурно, изказани сѫ разни мнения, които се свеждатъ къмъ следното: *Рашко Маджаровъ* е подържалъ мнението на внесеното предложение; *Фаденхехтъ* — престъпленията, извѣршени отъ военнослужащи на действителна служба, които сѫ тѣсно свързани, съ военната дисциплина; *Борисъ Вазовъ*, чието мнение се възприема отъ *М. Турлаковъ*, да бѫдатъ подсѫдни само криминални работи отъ военненъ характеръ; *Коновъ* — всички престъпления да се сѫдятъ отъ общите съдилища съ изключение на дисциплинарните, които да останатъ на военните съдилища; *Кожухаровъ* — да се отдѣлятъ отъ компетентността на В. С. само фискалните и други отъ второстепененъ характеръ дѣла, които се наказватъ съ глоба и пр. пр. а за всички останали престъпления военните лица да се сѫдятъ отъ В. С.; най-после *В. Н. Събрание* е възприело мнението на комисията, защитено отъ *Д-ръ Мутафовъ*, *Т. Тодоровъ*, *Н. Радевъ*, *В. Министъръ* и пр. което мнение е изразено въ сегашния текстъ на чл. 72 отъ Конституцията, споменатъ по-горе.

Следъ В. Н. Събрание В. Министъръ Генералъ Никифоровъ веднага назначава една смѣсена комисия, отъ военни и граждански лица, която да се занимава съ изработването на този особенъ законъ. Мнението на тази комисия се изразява въ Законопроекта на Министра Никифорова отъ 1912 г. до XV. О. Н. С. който не стана законъ поради войната. По този законъ въ В. К. С. се предвиждатъ двама постоянни членове, назначени изъ числото на висшите щабъ-офицери отъ В. С. Ведомство. При разглеждане на дѣла по общи престъпления, предвидени въ наказателния законъ, единъ отъ членовете на В. К. Съдъ се замѣства отъ членовете на Върховния Касационенъ Съдъ. Прокурора при В. К. С. се назначава изъ числото на висшите офицери отъ В. С. В. и се освобождава отъ досегашните си администра-